

مرکز مجرب از امام صادق علیه السلام

الروضة البهية في شرح اللمعة الدمشقية (شفعه)

موضوع شفعه

درس ۲

استاد وافى

موضوع شفعه

۱. «موضوعها ما لا ينقل»:

موضوع شفعه شیئی است که قابل نقل نباشد؛ همچون زمین و درخت.

شهید ثانی می گوید: درخت و طبقه بالای خانه، اگر به تنهایی فروخته شود (یعنی بدون زمینش) چون حکم منقول را دارد، پس شریک حق اخذ به شفعه ندارد.

۲. «اشترای امکان قسمته»:

آیا لازم است در اخذ به شفعه، آن مال قابلیت تقسیم داشته باشد یا نه؟

قول اول: شهید اول فقط اشاره به تعدد اقوال کرده؛ اما شهید ثانی می گوید: «أجودهما اشتراطه» و در مقام تعلیل این سخن می گوید:

۱. اصل در مالی که قابلیت تقسیم را ندارد، عدم جریان شفعه است.

۲. اخباری هم دال بر اشتراط تقسیم است؛ البته ایشان می گوید: این دسته از اخبار ضعیف السند

هستند.

قول دوم: اخذ به شفعه اطلاق دارد و اگر مخصصی هم وجود داشته باشد ضعیف است؛ پس اخذ به شفعه، مشروط به قابلیت تقسیم مال نیست.

۳. «لا تثبت الشفعة في المقسوم»:

مرکز مجاز امام صادق علیه السلام

در مالی که تقسیم شده و هریک از شریکین سهم خود را بطور مشخص برداشته‌اند؛ شفعه جاری و ثابت نمی‌باشد؛ مگر آنکه در راه و نهری که در ملک آنهاست، با هم شریک باشند.

شهید ثانی می‌گوید: اگر مالک، زمینش را بانضمام آن راهی که با همسایه‌اش شریک است بفروشد؛ در این صورت، حق اخذ به شفعه برای او ثابت می‌شود.

۴. «یشترط قدرة الشفیع علی الثمن»:

حق اخذ به شفعه منوط به قدرت بر پرداخت قیمت سهم شریک به مشتری است. اگر شفیع در خواست زمان برای تحصیل ثمن کرد؛ به او سه روز مهلت داده می‌شود.

۵. «إسلامه إذا كان المشتري مسلماً»:

حق اخذ به شفعه، منوط به اسلام شفیع است و برای کافر شفعه‌ای نیست.